

Dlaczego **LEKCJE RELIGII**
powinny być **W SZKOLE?**
I INNE KWESTIE...

Od jakiegoś czasu sporo w przestrzeni publicznej mówi się o lekcjach religii. Pojawiają się bardzo różne głosy w tym zakresie. Niektórzy podejmują temat miejsca lekcji religii, liczby godzin, umiejscowienia jej w planie, inni oceniania, jeszcze inni zadają sobie pytanie, czy nauczyciel religii to w ogóle nauczyciel. Po co w ogóle lekcja religii w szkole? Na te i inne pytania postaram się odpowiedzieć w poniższym artykule.

Konkordat pomiędzy Polską a Stolicą Apostolską

W artykule 12 Konkordatu czytamy: „Uznając prawo rodziców do religijnego wychowania dzieci oraz zasadę tolerancji, Państwo gwarantuje, że szkoły publiczne podstawowe i ponadpodstawowe oraz przedszkola, prowadzone przez organy administracji państwowej i samorządowej, organizują zgodnie z wolą zainteresowanych naukę religii w ramach planu zajęć szkolnych i przedszkolnych”¹.

Dlaczego lekcje religii powinny odbywać się w szkole? Konkordat to gwarantuje, powołując się na prawo rodziców do edukacji religijnej. Konkordat między Polską a Stolicą Apostolską został zawarty 28 lipca 1993 r.

Teologia to nauka

Niektórzy przeciwnicy lekcji religii w szkole piszą, że to nie jest jej miejsce, bo religia to nie nauka.

Cóż, teologia to nauka. Nauka o Bogu. Nauczyciel religii to osoba, która ukończyła studia teologiczne z przygotowaniem pedagogicznym. Jest więc pełnoprawnym nauczycielem. Natomiast szkoła powinna być przestrzenią rozwoju człowieka w różnych obszarach (intelektualnym, psychicznym, fizycznym, duchowym). Człowiek jest całością psychofizyczną. Warto również zauważyć, że edukacja religijna ma miejsce w trzech środowiskach, które są od siebie zależne i powinny ze sobą współpracować:

- **dom rodzinny** – gdzie dziecko poznaje podstawy wiary, a rodzice są dla niego pierwszymi świadkami wiary;
- **szkoła** – w ramach lekcji religii dzieci i młodzież mogą zadawać pytania, szukać na nie odpowiedzi, czytać i rozważać Pismo Święte; zdobywają podstawy wiedzy teologicznej;
- **parafia** – w tej przestrzeni dzieci i młodzież mogą doświadczyć Pana Boga w sakramentach, uczestniczyć we wspólnocie ludzi wierzących, rozwijać i pogłębiać swoją wiarę.

Standard w krajach europejskich

Lecje religii w szkole to standard w większości krajów europejskich. W 23 krajach na 27 lekcje religii odbywają się właśnie w szkole².

Wsparcie funkcji wychowawczej szkoły

„Wychowawcza funkcja szkoły jest bezpośrednio związana z rozwojem osobowości uczniów, zwłaszcza w kształtowaniu postaw społecznych, moralnych oraz ideowych. Szkoła powinna być jednym z miejsc, gdzie w swoisty sposób wyrabia się u uczniów określone opinie i przekonania w różnych istotnych sprawach”³.

Szkoła powinna być przestrzenią rozwoju człowieka w różnych obszarach (intelektualnym, psychicznym, fizycznym, duchowym).

Lecje religii niewątpliwie przyczyniają się do ogromnego wsparcia dzieci i młodzieży w kształtowaniu postaw społecznych czy moralnych – szczególnie poprzez podejmowanie licznych działań w ramach wolontariatu czy poprzez pomoc w wychowaniu sumienia młodego człowieka, w taki sposób, żeby rozróżniał, co jest dobre, a co złe. Działania te wpisują się w wychowawczą rolę szkoły. Ponadto na lekcjach religii młodzi ludzie uczą się krytycznego myślenia, przez co wyrabiają sobie opinie i przekonania w sprawach istotnych.

Przebieg do zapewnienia bezpieczeństwa

Placówki oświatowe są przygotowane, żeby zapewnić jak najlepszą opiekę i bezpieczeństwo dzieciom i młodzieży poprzez przystosowane do tego pomieszczenia oraz inne przepisy dotyczące bezpieczeństwa.

Dzieci i młodzież mogą ze spokojem uczestniczyć w lekcjach religii – nie potrzebują dojeżdżać na zajęcia po lekcjach (szczególnie że mają jeszcze inne pozaszkolne zajęcia dodatkowe).

Wliczenie do średniej ocen z zajęć lekcyjnych ocen z religii lub etyki

Innym tematem jest temat oceniania, który reguluje rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach⁴. W § 9 pkt 1 czytamy: „Ocena z religii lub etyki umieszczana jest na świadectwie szkolnym bezpośrednio po ocenie zachowania”.

W celu wyeliminowania ewentualnych przejawów nietolerancji nie należy zamieszczać danych, z których wynikałoby, na zajęcia z jakiej religii (bądź etyki) uczeń uczęszczał.

Co oceniamy na lekcjach religii?

Kolejny temat, który pojawia się niekiedy w czeluściach internetu: „Wiary nie powinno się oceniać!”. Trzeba sobie to powiedzieć jasno i wyraźnie: w ramach lekcji religii nie oceniamy wiary, tylko wiedzę. Ocenianie wiary nie wchodzi w grę! Zresztą, kim ja jestem, żeby oceniać czyjaś wiarę?

Teraz pojawia się pytanie, w jaki sposób możemy oceniać tę wiedzę. Prawo oświatowe daje każdemu nauczycielowi (nie tylko nauczycielom edukacji wczesnoszkolnej) możliwość oceniania w sposób kształtujący. Myślę, że w ramach lekcji religii czy etyki może być sporo przestrzeni, żeby wprowadzać takie ocenianie.

Zacznijmy od wyjaśnienia, czym jest ocenianie kształtujące. Na czym polega takie ocenianie? Na pracy z celami i kryteriami sukcesu.

Uczeń dostaje informację zwrotną, która zawiera:

- pozytywne aspekty pracy,
- informacje, co można zrobić inaczej,
- wskazówki, w jaki sposób można to zrobić,
- podpowiedzi, w jaki sposób działać w przyszłości.

Takie ocenianie buduje poczucie własnej wartości ucznia oraz jego motywację wewnętrzną do zdobywania wiedzy. Możemy wprowadzać w ramach tego oceniania samoocenę czy ocenę koleżeńską.

Inne religie na lekcji religii

Kolejnym zarzutem jest to, że w ramach lekcji religii dzieci i młodzież nie uczą się o innych religiach. Jak jest? Warto zobaczyć, co jest napisane w podstawie programowej, która obowiązuje wszystkich nauczycieli religii, a tam przeczytamy w zakresie wiadomości, które uczeń powinien przyswoić, że w ramach lekcji religii poznaje się podstawowe informacje i założenia na temat religii niechrześcijańskich, takich jak judaizm, islam, buddyzm czy hinduizm (s. 58 podstawy programowej do nauczania religii rzymskokatolickiej). W ramach studiów teologicznych jest taki przedmiot jak religioznawstwo, na którym przyszły nauczyciel religii poznaje podstawy innych religii.

Jak umieścić lekcje religii w planie?

Trzeba przyznać, że nie jest możliwe, żeby lekcje religii w każdej klasie odbywały się na pierwszej lub ostat-

niej lekcji tej klasy. Jest to nierealne ze względu na to, że czasami jeden nauczyciel religii ma lekcje ze wszystkim klasami w szkole. Jak to rozwiązać? Myślę, że warto zobaczyć, jak wygląda sytuacja w poszczególnych klasach. Jeśli w danej klasie zdecydowana większość osób uczęszcza na lekcje religii – układający plan mogliby umieścić tę lekcję w środku planu danej klasy. Jeżeli w danej klasie na lekcje religii chodzi mniej osób, wtedy takie klasy powinny mieć te lekcje jako pierwsze lub ostatnie.

Pozareligijne „skutki uboczne” lekcji religii, czyli #otymustyszyszwszkolenalekcjiireligii

W internecie można spotkać akcję #otymustyszyszwszkolenalekcjiireligii. Jest to inicjatywa samych nauczycieli religii, którzy postanowili przekazać światu, jaki pozytywny przekaz dla całego społeczeństwa niosą lekcje religii.

Oczywiście podstawową rzeczą jest Osoba Jezusa Chrystusa i głoszenie Ewangelii w mocy Ducha Świętego. Jednak taki argument w ogóle nie trafia do osób nieprzekonanych do tych lekcji. Postanowiłam wymienić parę takich wątków – znajdują się na ilustracjach, które możecie wykorzystać w czasie lekcji lub np. powiesić w klasie na ściennej gazecie.

Przypisy:

- ¹ Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z 1998 r., nr 51, poz. 318).
- ² Religia w szkole – jak to wygląda w Europie? [na:] <https://www.ekai.pl/religia-w-szkole-jak-to-wyglada-w-europie/>
- ³ Wychowawcza rola szkoły w życiu dziecka [na:] <https://szkolna24.pl/artukul/blog/wychowawcza-rola-szkoly-w-zyciu-dziecka>.
- ⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w szkołach publicznych (Dz. U. z 1992 r., nr 36, poz. 155).

#lekcjareligii #uslysz

**Kochaj każdego człowieka,
którego spotykasz...**

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #uslysz

**Szanuj siebie i innych,
również osoby chore i starsze...**

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #uslysz

**Pomagaj innym, bądź uważny
i empatyczny w stosunku do innych...**

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #uslysz

**Jak odnaleźć sens
i cel życia...**

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #uslysz

Jesteś ważny i wartościowy...

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #uslysz

Masz wiele talentów...

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #ustysz

**Gdzie szukać nadziei, gdy
"wszystko się wali"...**

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #ustysz

Jak rozemnić powołanie?

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #ustysz

Słowo ma moc...

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

#lekcjareligii #ustysz

**Jak żyć na pełnej
petardzie?**

**...O TYM USŁYSZYSZ
W SZKOLE NA LEKCJI RELIGII**

@wbozejobecności

Anna Kasperek

Z wykształcenia teolog i pedagog (specjalizacje: terapia pedagogiczna i edukacja mobilna w kulturze cyfrowej), z pasji katecheta. Pracuje z dziećmi i młodzieżą. Interesuje się wykorzystywaniem nowych technologii w edukacji. Ewangelizuje w sieci, prowadzi fanpage na Facebooku, blog i kanał na YouTube o nazwie *W Bożej Obecności*.